

Milyen egy tudományos cikk?

1. Definíció

Egy **tudományos cikk saját kutatási munkán alapul**. A kutatómunka során a szerző választ keres az általa feltett **kutatási kérdésre** (nyelvészet, pedagógia és fordítás szakterület esetén), vagy bizonyítani igyekszik az általa megfogalmazott **tézis állítást** (irodalom, történelem és kultúra szakterület esetén). Ehhez a szerző **tudományos forrásokat** (tudományos folyóiratban megjelent cikkeket és könyvkiadó által közreadott szakkönyveket) keres, olvas és használ fel, melyekre következetesen hivatkozik. A tudományos cikk főként **elemzésből** (összehasonlítás, értékelés, témák és mintázatok felismerése, értelmezés, spekulálás, következtetések levonása) és **érvelésből** (véleményt tartalmazó állítások és azokat alátámasztó indokok, példák, idézetek) áll. Fontos figyelembe venni, hogy az információk közlése és a csoportosítás (pl. irodalmi művek kategóriákba sorolása) önmagukban nem számítanak elemzésnek. A tudományos cikk nyelvi stílusa **tömör** (vagyis igyekszik röviden, célrátörően megfogalmazni a gondolatokat), **formális** (vagyis kerüli a szlenget, zsargont és a bizalmas nyelvi stílust), **objektív** (vagyis tartózkodik az érzelmes vagy személyes hangvételtől) és kerüli a túlzó, vagy túl nagyvonalakban általánosító kijelentéseket.

2. Szerkezet

A tudományos cikk szerkezete a szakterülettől függően a következő kettő valamelyike lehet:

1) Nyelvészet, nyelvpedagógia, fordítástudomány: AIMRAD szerkezet

- a. AIMRAD = Abstract + Introduction + Methods + Results + Discussion
 - i. = absztrakt + 4 fejezet (+ esetlegesen Conclusion is lehet a végén)
- b. ezen tudományterületeknél a szerző **önálló adatgyűjtést**, és ún. **kísérletes vagy empirikus, vagyis tapasztalatszerzésen alapuló kutatást** (pl. kérdőívezés, szövegcorpus létrehozása és feldolgozása) folytat

2) Irodalom, kultúra, történelem: AIBC szerkezet

- a. AIBC = Abstract + Introduction + Body + Conclusion
 - i. a Body több, tetszőleges címmel ellátott alfejezetre osztható
 1. 3-4 alfejezetnél többre nem érdemes osztani
- b. e tudományterületeknél a szerző nem végez saját adatgyűjtést és empirikus kutatást, hanem ún. **elsődleges forrást/forrásokat elemez**, és az azzal/azokkal kapcsolatos tézis állítását igazolja
 - i. elsődleges források:
 1. irodalmi művek (vers, regény, novella, színdarab),
 2. kulturális produktumok (pl. film, festmény),
 3. történelmi dokumentumok (pl. levelezés, törvénycikkely)

Egy adott dolgozaton belül nem lehet a kétféle szerkezetet keverni, tehát egy dolgozatnak vagy AIMRAD vagy AIBC szerkezete van.

3. A kutatómunka elkezdése

Ha megtalálta a konkrét kutatási témát, a kutatás kezdeti szakasza az **ötletelésről** és **források kereséséről** szól. Jegyzetelje le saját ötleteit vázlatosan, jelölje a kapcsolatokat, összefüggéseket, csoportosítsa a gondolatokat. Keressen a témába vágó szakirodalmi forrásokat, és az ezekben talált fontos gondolatokat szintén gyűjtse ki. Néhány szakirodalmi mű elolvasása, az ezekben található információk és saját ötleteinek rendszerezése alapján fogalmazza meg a **kutatási kérdést** (empirikus kutatás esetén), amelyre a dolgozat majd válaszol, vagy a **tézis állítást** (forrásokon alapuló kutatás esetén), amelyet a dolgozat bizonyítani fog.

4. A kutatás lebonyolítása és a dolgozat megírása

Ha **empirikus** kutatást végez (**nyelvészet, pedagógia, fordítástudomány**), az a kísérlet részletes megtervezését, a folyamat gyakorlatias átgondolását igényli: a résztvevők/kísérleti „alanyok” felkeresése, a kutatási eszközök (pl. kérdőív/teszt) összeállítása, a kísérlet lebonyolítása/kérdőívek begyűjtése mind sok időt vesznek igénybe. A **kísérlet eltervezésekor** állandóan szem előtt kell tartani a kutatási kérdést, hogy a kísérlet eredménye valóban erre adjon választ. Ezután következik a **dolgozat megírása**.

1) Az **Introduction/Bevezetés** részben rövid háttérrel (background) adunk a témához, majd egy ún. literature review következik, amelyben röviden összefoglaljuk a témában eddig elvégzett legjelentősebb és relevánsabb kutatásokat (=szakcikk), legalább 3-4 kutatást mutatunk be. A literature review után rámutatunk arra a területre, amit még nem kutattak, vagy nem olyan módszerekkel/résztvevőkkel, stb. mint mi: ez az ún. research gap, ezt az „űrt” fogjuk betölteni az új kutatással. Az Introduction-t a research question(s) zárja, a kutatás célkitűzése (=research objectives) a kutatási kérdésre való válasz megtalálása. Célszerű minél kevesebb research question-t feltenni: egy-két kérdés elég.

2) A **Methods/Módszerek** részben bemutatjuk a kutatási alanyokat (sample/corpus), a kutatási eszközöket (kérdőív/teszt/számítógépes program), esetlegesen a legfontosabb elméleti keretünket (pl. egy kutató hipotézise, amit tesztelünk).

3) A **Results/Eredmények** részben bemutatjuk a kapott eredményeket, vagyis az adatokat. Kérdőíves felmérés és szöveg corpus elemzés esetében statisztikai adatokkal dolgozunk (pl. A válaszadók 32%-a szerint az X applikáció rendkívül felhasználóbarát. / Az X szó az adatbázisban található cikkek 48%-ában fordul elő.). Érdemes az adatokat nem csupán szöveges formában, hanem grafikusán is ábrázolni kördiagramok, táblázatok vagy oszlopos grafikonok segítségével.

4) A **Discussion/Értekezés** rész a dolgozat leghosszabb fejezete, amely részletes elemzésből áll. Itt értelmezzük a kapott eredményeket, összefüggéseket találunk köztük, lehetséges magyarázatokat keresünk rájuk (spekuláció és érvelés), összehasonlítjuk korábbi kutatások eredményeivel. A Discussion végén vagy külön Conclusion fejezetben összefoglaljuk a legjelentősebb eredményeket (= adatokat) és következtetéseket vonunk le belőlük. Végül rámutatunk saját kutatásunk korlátaira (limitations), majd javaslatot adunk további kutatásra (recommendations for further research).

Az **irodalom, kultúra, történelem** szakterületébe tartozó kutatásnál a **források elolvasására és kijegyzetelésére** érdemes sok időt szánni a kutatás elején. Először az **elsődleges forrás(ok)** alapos elolvasása szükséges, majd az ötletelés, jegyzetelés eredményeként megfogalmazott tézis állítást szem előtt tartva érdemes a **másodlagos forrásokat** (= szakcikk és szakkönyvek) megkeresni és a legrelevánsabbakat elolvasni és kijegyzetelni. A forrásokra épülő kutatásnál különösen fontos, hogy **részletes vázlatot** készítsen, mielőtt hozzáfog a dolgozat megírásához. A vázlatban világosan jelölje, melyek a saját gondolatai, és melyek a forrásokból átvett tartalmak. Az irodalom, kultúra, történelem tárgyú cikkek vagy MLA vagy Chicago hivatkozási rendszert használnak, és minden esetben pontos oldalszámot jelölnek a hivatkozásoknál, tehát megadják, mely oldalon található az adott forrásban az idézet vagy gondolat, amit a dolgozatban felhasználtak. Végül a **dolgozat megírása** következik: ez szintén rendkívül időigényes folyamat még akkor is, ha megfelelően részletes vázlatot készített.

1) Az **Introduction** fejezetben rövid háttérrel (background) adunk a témához, majd egy ún. literature review következik, amelyben röviden összefoglaljuk a témában eddig elvégzett legjelentősebb és relevánsabb kutatásokat (=szakcikk), legalább 3-4 kutatást mutatunk be. A literature review után

rámutatunk arra a területre, amit még nem kutattak, vagy nem olyan értelmezési kerettel/irodalmi művel, stb. mint mi: ez az ún. research gap, ezt az „űrt” fogjuk betölteni az új kutatással. Az Introduction-t a tézis állítás (thesis statement) zárja, a kutatás célkitűzése (=research objectives) a tézis állítás bebizonyítása. Célszerű egy konkrét véleményt megfogalmazni az adott irodalmi műről vagy történelmi eseményről/dokumentumról. Érdemes kerülni a beágyazott kérdést tartalmazó kijelentést tézis állításként („this paper examines/discusses how...”), és már eleve egy választ adni a „how” kérdőszóval feltett implicit kérdésre, hiszen csak egy konkrét állítást lehet bizonyítani, egy kérdést nem.

2) A **Body** rész több (2-4) fejezetre tagolódik: ezekben a fejezetekben történik az irodalmi mű/kulturális produktum/történelmi dokumentum elemzése. Fontos, hogy mindegyik fejezet más aspektust tárgyaljon, ugyanakkor mindegyik fejezet hozzájáruljon a tézis állítás bizonyításához. Érdemes állításainkat a szakirodalomból vett idézetekkel vagy gondolatokkal rendszeresen megtámogatni.

3) A **Conclusion** fejezetben összefoglaljuk a Body fő gondolatmenetét, megismételjük a tézis állítást, amelyet a Body-ban bebizonyítottunk, majd levonunk egy olyan következtetést a teljes dolgozatra vonatkozóan, amely szintézisét adja a gondolatmenetünknek és egy végső kommentárt ad az elemzett műről vagy jelenségről.